

BRICS az új világrend erkölcsi alapvetéseiről és társadalmi céljairól

Ufa-Budapest, 2015. július 14.

A *Magyar Szociális Fórum* (MSZF) összefoglaló anyagot adott ki a **BRICS** csoport (**B**rasília-**R**ussia-**I**ndia-**C**hina-**S**uth-Africa, azaz Brazília, Oroszország, India, Kína és Dél-Afrika) új világrendre vonatkozó etikai alapvetéseiről és társadalmi céljairól. A felsorolt értékek és célok a BRICS államok Ufa Declaration című 43 oldalas ufai nyilatkozatában szerepelnek. A 2015. július 8-9-i csúcstalálkozó angol nyelvű dokumentumát a találkozót szervező orosz elnökség tette közzé hivatalos honlapján. Az MSZF azért vállalkozott a BRICS céljainak magyarra fordítására és közzétételére, hogy a magyar emberek megismerkedhessenek egy új értékrend születésével. Ezt rajta kívül eddig senki más nem tette meg, a magyar sajtó figyelmen kívül hagyta, a közszolgálati média pedig elhallgatta a tényeket.

Ufai nyilatkozatában a BRICS a fejlődő országokkal és a feltörekvő piacgazdaságokkal vállalt szolidaritásra és együttműködésre helyezi a hangsúlyt. Nyitottságon, egyenjogúságon és kölcsönös megértésen alapuló befogadó világrendre törekszik. A népek és a nemzetközi közösség érdekében a szegénység, az egyenlőtlenség és a munkanélküliség felszámolására törekszik. Az igazságosság és az egyenjogúság új világrendjét az ENSZ Alapokmánya és a nemzetközi jog alapján kívánja megvalósítani. 70 évvel ezelőtt ért véget a II. világháború és alakult meg az ENSZ. „Az évforduló arra emlékezteti a nemzetközi közösséget, hogy közös erőfeszítést kell tennie a béke, a stabilitás és a biztonság megőrzéséért, fenn kell tartania az ENSZ központi szerepét, tiszteletben kell tartani a nemzetközi normákat, a szuverenitás és a belügyekbe való be nem avatkozás elvét. Határozottan elutasítjuk a II. világháború eredményeinek átírására és félremagyarázására irányuló folyamatos kísérleteket. Elejét akarjuk venni a náci ideológia újjáéledésének. Azzal egyidejűleg, hogy a II. világháború csapására emlékeztetünk, elkötelezzük magunkat a jövő békés fejlődése mellett” – mondta Vlagyimir Putyin orosz elnök a BRICS ufai nyilatkozatát előterjesztő sajtóértekezleten.

A felek támogatják Brazília, India és Dél-Afrika igényét, hogy nagyobb szerepet játsszon az ENSZ-ben, és „a *Biztonsági Tanács* reprezentatívabbá váljék velük”. A jóhiszeműségen és a szuverén egyenjogúságon nyugvó békés egymás mellett élést akarnak a nemzetközi politikában eluralkodott „kettős mércék” helyett. Ennek alapját abban a nyilatkozatban jelölik meg, amelyet az ENSZ 1970-ben fogadott el „*A nemzetközi jognak az államok közötti baráti és együttműködési kapcsolatokra vonatkozó elveiről szóló nyilatkozat*” címmel.

Egyenjogú és oszthatatlan *biztonságfelfogást* vallanak a magukénak. Azt írják, hogy az emberiség jóléte feltételezi a viták fenntartható és békés rendezését. Elítélik az egyoldalú katonai intervenciókat és a nemzetközi jogot sértő gazdasági szankciókat. Szorosan összekapcsolják a fejlődést a biztonsággal, a biztonság szerves részének tekintik a társadalmi biztonságot, és azt vallják, hogy a béke akkor válik fenntarthatóvá, ha a népek fejlődhetnek.

Ezért az *emberi jogokat* kiterjesztik a fejlődéshez való jogra, és leszögezik, hogy nem tesznek különbséget civil, politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és fejlődéshez való jog között. „Nem-politizált párbeszédet” hirdettek meg az emberi jogokról az ENSZ keretében.

Tettek vezérelte gazdasági együttműködés mellett kötelezték el magukat. El akarják érni, hogy a gazdasági növekedés nyitott világ gazdaságban, a javak igazságos elosztásával valósuljon meg, a tőke, a munka és az áru szabad mozgásával, igazságos és hatékony versenyfeltételek mellett. Ennek érdekében a BRICS keretében egy sor export-hitel ügynökséget hoztak létre a különböző gazdasági ágazatokban.

200 milliárd dollár alaptőkével *Új Fejlesztési Bankot* és Valutaalapot (New Development Bank and Currency Reserve Pool) teremtettek. Első lépéseként a bank nagy ívű közlekedési, energetikai és ipari beruházásokra folyósít majd hitelt. (Szerepel köztük a Moszkva-Kazany gyorsvasút felépítése.) A BRICS Bank szorosan együttműködik a 100 milliárd dollár alaptőkével létrejött Ázsiai Infrastrukturális Beruházási Bankkal (AIIB), melynek 57 alapító tagja között mind az öt BRICS-tagállam is szerepel. A BRICS-államok központi bankjai együttműködési szerződést írtak alá az új BRICS-bankkal. (Részletek a Memorandum of Understanding on Cooperation with the New Development Bank c. dokumentumban.) Kitértek az adósságproblémára, és az eladósodott országok

adósságának átstrukturálásának kérdéseire is. E tekintetben kiemelten foglalkoztak az igazságos nemzetközi kereskedelem, a beruházás és a fejlődéshez szükséges technológia átadás követelményével. **Vizsgálják, hogyan használhatnák szélesebb körben a nemzeti valutákat az egymás közötti kereskedelemben.**

Elkötelezték magukat olyan nemzetközi mechanizmus kidolgozása mellett, amely biztosítja, hogy a profit ott adózzon, ahol az értéket megtermelik.

A globális pénzügyi és gazdasági rendszer instabilitását, az árak ingatagságát a reálgazdaság fejlesztésével tartják kiküszöbölhetőnek, különös tekintettel az ipar fejlesztésére. Ennek biztosításáért kiemelték az ENSZ Iparfejlesztési Szervezetének (UNIDO) szerepét. **A BRICS államok ehhez úgy akarnak hozzájárulni, hogy fejlesztik nemzetgazdaságukat, javítják versenyképességüket és kiveszik részüket a globális érték láncolatokban.**

A leghatározottabban elítélték a terrorizmus minden formáját, függetlenül attól, hogy ideológiai, vallási, politikai, faji, etnikai vagy más töről fakad. A terrorizmus ellen az ENSZ hatályos határozatai alapján hirdetnek közös harcot, és közösen lépnek fel az erőszakos és szélsőséges ideológiákkal szemben is.

A BRICS-államok megállapodtak külpolitikájuk összehangolásában, és fenti elveiket a következőképpen fordították a *külpolitikai gyakorlat nyelvére:*

- A *Szíriai Arab Köztársaság* esetében leszögezték, hogy nincs alternatíva a konfliktus békés megoldásával szemben. A rendezés alapját a Biztonsági Tanács 2170, 2178 és 2199 sz. határozataiban jelölték meg. Támogatják az Oroszországi Föderáció és Staffan de Mistura ENSZ megbízott politikai rendezésre irányuló lépéseit. Tilosnak minősítették vegyi fegyverek bevetését. Elítélték, hogy a konfliktusban érintett valamennyi fél megsérti az emberi jogokat.

- *Irak*: elítélték az Iszlám Állam terrorista szervezet tevékenységét, ártatlan civilek meggyilkolását és elűzésüket lakóhelyükről, Irak kulturális és történelmi örökségének pusztítását. Irak területi integritása, függetlensége és szuverenitása mellett foglaltak állást, elutasították az idegen beavatkozást. Támogatásukról biztosították az iraki kormány erőfeszítését a nemzeti megbékélésre és a tartós béke megteremtésére.

- *Izrael-Palesztina*: A tárgyalások felújítására szólítottak fel azért, hogy két állam szülessék palesztin állam létrehozásával, az 1967. évi határok alapján, Kelet-Jeruzsálem fővárossal. Elítélték a folyamatos izraeli betelepítéseket a megszállt területekre.

- *Közel-Kelet*: azt akarják, hogy a térség legyen mentes atom- és más tömegpusztító fegyverektől.

- *Irán*: Szigorú nemzetközi felügyelet mellett biztosítani akarják Irán jogát a nukleáris energia békés felhasználásához, beleértve az urándúsítást is. Normalizálni akarják a kereskedelmi és beruházási kapcsolatokat Iránnal.

- *Afganisztán*: üdvözik a nemzeti egységkormány létrejöttét. Felszólítottak minden felet, hogy vegyen részt a nemzeti megbékélésben, tegye le a fegyvert, fogadja el az alkotmányt, és szakítsa meg kapcsolatát az Al Kaida és az Iszlám Állam terrorszervezettel. Az ópiumtermelés és kereskedelem elleni párizsi szerződés megerősítése mellett foglaltak állást.

- *Ukrajna*: nincs katonai megoldás – hangoztatták. A konfliktusban szemben álló feleknek tárgyalniuk kell egymással, végre kell hajtani a 2015. februári minszki megállapodást és a BT 2202 határozatát.!!!!

- *Líbia*: a fegyveres konfliktus eszkalálása fenyegeti a Közel-Keletet, Észak-Afrikát és a Szahel térséget. A 2011. évi katonai beavatkozás szétverte a líbiai állami intézményeket, megsemmisítette a hadsereget, a rendőrséget, s szélsőséges csoportok terrorizmusához vezetett. Mielőbb nemzeti egységkormányt kell létrehozni – írták.

- *Dél-Szudán*: a humanitárius segítyeket célba kell juttatni, ideiglenes nemzeti egységkormányt kell létrehozni, fejlesztésbe kell fogni az IGAD ENSZ-hatóságtervei szerint.

- *Szomália*: kézzel fogható eredmények születtek a szomáliai hadsereg és az Afrikai Unió békefenntartó egységei együttműködésének köszönhetően, az Al-Sabaab szélsőséges csoporttal szemben. Ugyanakkor aggodalomra ad okot a terrorizmus Észak-Kelet- és Kelet-Afrikában.

- *Kenya*: szolidaritásukról biztosították Kenyát a terrorizmus ellen folytatott harcban.

- *Kongói Demokratikus Köztársaság*: támogatják a kongói kormányt arra irányuló tevékenységében, hogy lefegyverezze a fegyveres csoportokat az ország keleti részén, és visszailleszse volt harcosaikat a kongói társadalomba. A tartós béke és a stabilitás érdekében vállalt kötelezettségeik teljesítésére szólították fel valamennyi érintett felet. A Ruandai Demokratikus Felszabadítási Erők (FDLR)

semlegesítésére szólítottak fel. Leszögezték: a hosszú távú stabilitás nem biztosítható kizárólag katonai eszközökkel.

- *Burundi*: önmérsékletre és párbeszédre intették a konfliktusban szemben álló feleket. A megoldást Burundi társadalmi-gazdasági fejlesztésében jelölték meg.

- *Közép-Afrikai Köztársaság*: támogatják a kormányt a szembenálló felek kiegyezésében, leszerelésében és volt harcosaik visszaillesztésében a társadalomba. A nemzeti párbeszédben jelölték meg a tartós stabilitás egyetlen útját.

Elítélték az Al Sabaab, a Boko Haram és más csoportok Afrika stabilitását fenyegető terrorizmusát.

Az idén áprilisban két moszkvai tanácskozáson egyeztették a *kábítószerek kereskedelmével szembeni közös fellépésük* módozatait.

Korrupcióellenes együttműködésbe is fogtak: létrehozták a BRICS Korrupcióellenes Munkacsoportját. Harcukat az ENSZ-szel együtt, az UNCAC keretében kívánják folytatni, Szentpéterváron 2015. november 2-6. között UNCAC konferenciát tartanak. A nemzetközi bűnözéssel szemben is össze akarnak fogni, mindenekelőtt behatóan tanulmányozni akarják az ENSZ 2015. áprilisi dohai kongresszusának eredményét. Kitértek a kalózkodásra is, és úgy ítélték meg, hogy a kalózkodással szembeni tartós megoldás az érintett térségek fejlődésének elősegítésében, a helyi kormányok és intézmények megerősítésében rejlik.

A világűr kutatását és felhasználását békés céloknak kell vezérelniük – írják. A BRICS támogatásáról biztosította Oroszország és Kína nemzetközi szerződéstervezetét fegyverek világűrbe helyezésének tilalmáról és a világűrben lévő tárgyak fenyegetéséről és erő alkalmazásáról velük szemben. **A világűr szabad kutatásában – a nemzetközi jog alapján – egyenjogúságot akarnak biztosítani minden államnak.** Fokozzák együttműködésüket a Glonass, a Beidou és más tudományos úrkutatási keretekben, és az ENSZ Világűr Békés Felhasználásával foglalkozó Bizottságában (UNCOPUOS).

A humán fejlődéstől elválaszthatatlannak tartják az információs és kommunikációs technológiát (ICT), és megengedhetetlennek minősítik az ICT felhasználását az emberi jogok, az alapvető szabadságjogok, benne a magánélethez való jog megsértésére. **Elvük szerint az embert ugyanazok a jogok illetik meg onlineon, mint amilyeneket offlineon élvez.** Nyitott, nem szétdarabolt, biztonságos Internetet akarnak, és az ENSZ-re akarják bízni a feladatot. Demokratizálni akarják az Internet irányítását, és mentesíteni akarják a hálót minden egyoldalú befolyástól és megfontolástól. **Elítélték a tömeges elektronikus megfigyelést és adatgyűjtést.** A BRICS keretében ICT szakemberekből álló munkacsoportra bízták a kyber-bűnözés elleni harc összehangolását, a tagállamok csomópontjainak megteremtését, a komputerbiztonság ellen irányuló válaszok (CSIRT) kidolgozását, és a nemzetközi normák, elvek és modellek fejlesztését.

Figyelmet fordítottak *a természeti és az ember okozta katasztrófák* kezelésére, és tanácskozássra hívták össze illetékes ügynökségeik vezetőit Szentpétervárra 2016-ban.

Szociális téren az alábbi döntések születtek:

- Tovább lépnek a foglalkoztatás, a népjólét, a társadalmi biztonság és a társadalomba történő beillesztés (integrálás) terén. A BRICS munkaügyi és foglalkoztatási miniszterei 2016. februárban tanácskozást tartanak erről. Hosszú távú, kiegyensúlyozott népességfejlesztési munkába fognak az életkor meghosszabbításáért és a halandóság csökkentéséért. Demográfiai eszközökkel is elő akarják segíteni a gazdasági növekedést, előrelépni a nemek közötti egyenlőtlenség mérséklésében, az idősök gondozásában, a nők és a fiatalok munkához juttatásában, a korlátozott képességű emberek foglalkoztatásában.
- Rövidesen miniszteri tanácskozást tartanak a népvándorlásról és a migránsok befogadásáról. Állást foglaltak amellett, hogy a migránsoknak biztosítani kell a szükséges ellátást addig is, ameddig kollektíven nem küszöbölik ki az egyre növekvő és szabályozatlan népvándorlás okait.
- Egészségügyi vonatkozásban deklarálták az elvet, miszerint „minden személynek megkülönböztetés nélkül joga van a rendelkezésre álló legmagasabb testi és szellemi egészséghez és életminőséghez, s hogy az embernek magának is törődnie kell saját és családja egészségének, és jólétének megőrzésével”.

- A BRICS-államok összekapcsolják komoly tudományos kapacitásukat korunk átadható és nem átadható kóros betegségeinek (HIV/AIDS, TBC, malária, Ebola és más fertőzések és járványok) gyógyításáért. Kiemelik a mikroorganizmusok elleni szerekl szemben fokozódó ellenállás tünetét, mely megsokszorozza az egészséggel kapcsolatos kockázatokat.

Tudományos, technológiai és innovációs együttműködésük célját abban jelölték meg, hogy áthidalják a tudományos-technológiai szakadékot a BRICS országai és a fejlett államok között, egymás gazdaságainak kiegészítésével új minőségű fejlődést biztosítsanak, és képesek legyenek vállalni napjaink világ gazdaságának kihívásait. Együttműködésük területei: infrastruktúra, benne megaprojektek kidolgozása, nemzeti fejlesztési programok, újítások kereskedelmi forgalmazása. A technológiai fejlesztés és az innováció legígéretesebb ágazatai közé sorolták a bányászatot, a fémfeldolgozást, a gyógyszergyártást, az informatikát, a vegyipart és a petrokémiát, az utóbbi kettőn értve a természeti források feltárását, kezelését, feldolgozását és felhasználását is. Külön fejezetet szenteltek együttműködésüknek az energetikában és mezőgazdasági téren. (Konkrét lépéseiket az Ufa Action Plan és a The Strategy of BRICS Economic Partnership c. dokumentumaikban foglalták össze.)

A humán tőkével kapcsolatos képzési céljukat a gazdasági teljesítmény javításában jelölték meg. Mindenki számára egyenjogúan hozzáférhető, magas színvonalú, életre szóló oktatási rendszer létrehozását tűzték napirendre a 2015 utáni időszakra. Hálózatot és Szövetséget hoztak létre a BRICS egyetemei között.

Kulturális téren az UNESCO 2001. évi Kulturális Sokféleségről (Cultural Diversity) szóló nyilatkozatából kiindulva abban fogalmazták meg tennivalójukat, hogy segítsék a kölcsönös megértést, fejlesszék és megerősítsék a baráti kapcsolatokat a népek között, előmozdítsák a párbeszédet. (Részletek az Agreement on Cooperation in the Field of Culture c. dokumentumban.)

A BRICS nagyon fontosnak minősítette az ENSZ szeptemberi tanácskozását arról, hogyan szerezzenek érvényt 2015 után a 2015-ig nem teljesült *Millenniumi Céloknak*, a szegénység felére csökkentésének és a humán fejlődésnek. Az újabb 15 évre szóló tervvel kapcsolatos BRICS felfogás szerint a cél közös, a felelősség azonban differenciált. Ugyanezt az elvet követi a környezetvédelem és a klímaváltozás tekintetében is.

Közös *BRICS honlapot* létesítenek a tagállamok külügyminisztériumai között. (Részletek a Memorandum of Understanding on the Creation of the Joint BRICS Website c. dokumentumban.)+++

Kiadta: MSZF SZK

www.mszfszk.hu